

D A C I A

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lovinci No. 2

Telefon:
Redacția și administrația 12-66
Tipografia 14-69

Ziarul de afirmare românească al Ținutului Timiș — Apare sub egida Astei Bănățene

Șefredactor:
ROMULUS P. ROȘU

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei. Pentru țărani, preoți și învățători 300 lei. Pentru întreprinderi 2000 lei.

Director administrativ:
Dr. NICOLAE ILIEȘIU

POVEȘTEA ARICIULUI

Pentru știitorii de carte, structura racială a Europei, precum și formarea popoarelor nu mai constituie o enigmă.

Din Mediterana, leagănul civilizației latine, pornesc romanii cuceritori spre Nord și Răsărit.

Istoria universală recunoaște că în cel de a doilea secol după Christos, legiunile Romei ajung până la Dunăre, iar iscusitul maestru Apolodor durează un pod care deschide drumul lumii romane spre Dacia.

Din poporul roman și dac se infiripează nația română, pavăza civilizației apusene în fața invaziilor ce veneau dinspre Răsărit.

Pe la 350 năvălesc Hunii, după 550 își fac apariția Avarii, urmează apoi invaziile Chazarilor (700), Pecenegilor (850), Maghiarilor (1000), Tătarilor (1250 și a Turcilor (1527).

Prin secolele 17, 18, 19 și chiar 20, așezările românești mai suportă câteva invazii, dar aceste agresii se numesc acum „colonizării.”

Toată lumea e dispusă să recunoască aceste date, afară de confratele nostru minoritar „Banater Deutsche Zeitung”, care ocupându-se de problemele școlare din Banat, s'a simțit obligat să lea o raită și prin istorie, ca și când ai pleca în excursie cu rucsacul în spinare și cu alpenstocul în brână.

Confratele din Timișoara, afirmă, nici mai mult nici mai puțin, că Banatul a fost colonizat cam în același timp și în măsură egală, de români, șvabi și sârbi. Cu alte cuvinte, cu vre-o două sute de ani în urmă, noi românii bănățeni am apărut de undeva — nu se precizează — și ne-am aciuat pe lângă ceilalți, trăind mai mult o viață nomadă.

Un singur lucru nu am înțeles; împotriva cui s'a îndreptat campania de colonizări întreprinsă de Maria Terezia și fiul său Iosif al 2-lea, dacă Banatul nu era locuit de nimeni? Și ce imperioase necesități au simțit ca să creieze câteva insule de populație germană, dacă scopul nu ar fi fost ca să disloce masele compacte ale românismului?

Mărturisim, că la început ne-am revoltat împotriva cenzurii pentru că a admis ca „Banater Deutsche Zeitung” să strecoare în paginile sale astfel de meadevăruri.

Dar n'aveam dreptate. Inepțiile și insuficiențele nu le poate corija cenzura.

Corectivul trebuie aplicat sub altă formă. Mai plausibilă și mai contondentă.

Atitudinea unora dintre șvabi, față de cari noi am manifestat un foarte larg spirit de toleranță, ne reamintește o poveste.

Ariciul, prăpădit ca vai de el, a cerut adăpost șobolului. Acesta, foarte ospitalier, l'a primit în bârlog. După ce s'a înfruptat din bucatele ce i s'au oferit, ariciul, uitând regulile de musafir și de bun simț, s'a gândit ca să-l dea afară pe proprietar.

Confratele nostru șvab să nu uite că noi cunoaștem povestea, dar știm și ce morală se desprinde dintr'nsa. Și mai presus de toate avem ac pentru orice joc, oricât de tăbăcit și insensibil ar fi.

ROMULUS P. ROȘU

Presa din Budapesta constată că

Cei ce atacă România pe chestia minorităților — sunt pe cale greșită

Soarta minorității ungurești din Ardeal s'a ameliorat

BUDAPESTA, 22 (Rador). — Ziarul „Magyar Nemzet” publică o scrisoare din Cluj, care face apel către aceia cari trimit scrisori în Ardeal să înceteze de a mai pune în plicuri tăeturi de ziare cu comunicate politice, hărți sau desene-uri revizioniste etc. Ziarul constată că

situația minorității ungurești din Ardeal s'a ameliorat. Regimul nou din România caută să îndeplinească cererile ungurești. O dovadă e că s'a acordat un termen de trei luni pentru aranjarea cetățeniei ungarilor din Ardeal precum și faptul că s'au alocat ajutoare din partea

statului școlilor maghiare.

Aceste fapte ne fac să încetăm de a mai plânge, — încheie ziarul.

„Pesti Napló” constată că noua lege a naționalităților e întocmită pe baza doleanțelor maghiare, deci cei ce atacă „sunt pe cale greșită.”

Evenimentele se precipită

Jeri consiliu de miniștri la Paris — Azi la Londra

Paris, 22 (Rador). — IERI DUPA MASĂ LA ORELE 17 GUVERNUL FRANCEZ S'A INTRUNIT INTR'O CONFERINȚĂ DE CABINET. CONSILIUL A FOST PREZIDAT D. DALADIER.

JOI SE VA ȚINEA LA ELYSÉE, UN CONSILIU, PREZIDAT DE D. LEBRUN, PREȘEDINTELE REPUBLICII FRANCEZE

AZI CONSILIU DE MINISTRI LA LONDRA

Londra, 22 (Rador). — IERI LA ORLE 11½ D. CHAMBERLAIN A

PRIMIT INTR'O LUNGĂ AUDIENȚĂ PE LORDUL HALIFAX MINISTRUL AFACERILOR STREINE BRITANICE. CU ACEASTA OCAZIE PREMIERUL BRITANIC S'A INTREȚINUT CU D. HALIFAX, ASUPRA SITUAȚIEI INTERNAȚIONALE, IN VEDEREA CONSILIULUI DE MINISTRI DE AZI, CONSILIU CE VA AVEA LOC LA LONDRA.

INTREVEDEREA DALADIER—HOARE BELISCHA

Paris, 22 (Rador). — D. HOARE BE-

LISCHA, MINISTRUL DE RĂZBOIU AL MARII BRITANII, A SOSIT IERI LA PARIS, VENIND DIN CANNES ȘI FIIND IN DRUM SPRE LONDRA. IMEDIAT DUPĂ SOSIRE D-SA A FOST PRIMIT DE D. DALADIER CU CARE A AVUT O LUNGĂ INTREVEDERE. ASUPRA CELOR DISCUTATE CU PREȘEDINTELE CONSILIULUI FRANCEZ, SE PĂSTREAZĂ CEA MAI MARE DISCRETIUNE.

Vaticanul va încerca o mediativune

Va accepta Regele Belgiei să facă pe arbitru?
Ungariei i-s'a dat totuși un ultimatum

Paris, 22 (Rador). — Ziarele franceze de ieri se ocupă de atitudinea Franței și Angliei față de Polonia, de eventuala mediație a Vaticanului și hotărârea fermă a Angliei și Franței de a îndeplini angajamentele luate față de aliați.

În „Le Figaro” d. Vladimir Ormesson scrie: „Încercările la care este supusă Europa, deci și Franța, întâlnesc la noi un calm desăvârșit și conștiința de a îndeplini datoria până la moarte. Față de acei cari speculează la sensibilitatea noastră nervoasă, noi dăm dovadă de sânge rece, siguri fiind pe poziții: no-

stre în această partidă confuză. Cei cari fac aceste încercări de geaba așteaptă să comitem vreo greșală sau să atăcăm.”

„Le Journal” scrie: În cercurile diplomatice italiene au circulat D'aminecă seara știri cari lasă să se creadă că Vaticanul va interveni încercând o mediație. Papa care se află la „Castelul Gandolfo” a primit ieri pe un eminent prelat, care a fost trimis imediat la Varșovia.

În „L'Ordre” d. Pertinax, afirmă că Vaticanul va apela la guvernele neutre, făcând o încercare de mediație. Cel mai

indicat ar fi Regele Leopold al Belgiei, care însă cu siguranță nu va lua o asemenea inițiativă, de vreme ce nu va primi încurajări la Paris și Londra. Posibilitatea de a câștiga Polonia și Sovietele pentru o conferință internațională este piatra de încercare a mediațiunii.

„Excelsior” pretinde că contele Csáky, a fost pus la Berchtesgaden și Roma, în fața unui adevărat ultimatum. După ce s'a insistat ca Ungaria să primească trecerea trupelor germane pe teritoriul său, în schimb puterile axei sunt dispuse la anumite compensații în regiunea croată.

De vorbă cu:**d. prof. univ. C. Daicovici despre săpăturile arheologice din Banat**

Timișoara, 22. — Muzeul Banatului de sub conducerea dlui I. Miloia, în domeniul arheologic, a hotărât o serie de săpături pe cari să le înceapă a le executa în vara acestui an chiar.

În acest scop d. Miloia a luat contact cu ilustrul fiu al Banatului d. prof. Constantin Daicovici dela Universitatea din Cluj.

Incepând de Miercuri 16 August, cei doi arheologi bănățeni au făcut împreună recunoașterea pe teren spre a putea stabili lucrările cari se vor eşalona după importanța pe care localitățile au avut-o în trecut.

Sâmbătă seara i-am găsit pe cei doi arheologi la masa de lucru din biroul direcției muzeului bănățean. Făceau bilanțul celor constatate pe teren spre a trage concluziunile necesare.

Introducerea mea a devenit inutilă, deoarece d. prof. Daicovici, ca bănățean neoaș urmărește cotidian, cu viu interes coloanele „Daciei”. Încât după prezentarea făcută de d. Miloia, dialogul începe:

— Domnule profesor, pentru cititorii „DACIEI” aș vrea să-mi spuneți ceva despre problemele pe care le pune arheologia în Banat.

În Banat problemele arheologice sunt multiple. Atât privitor la epoca preistorică, pentru legăturile de civilizație ce le are trecutul acestui colț de țară cu civilizația ilirică din Serbia și coasta de răsărit a Mării Adriatice, cât și pentru istoria acestui pământ sub dominația daco-romană și în epoca migrațiilor.

În special este important a se cunoaște modul cum se înfățișează civilizația „materială”, adică fortificațiile îngropate azi în câmpia Banatului. Resturi de cetăți dacice sunt cunoscute până acum numai în Ardeal, și mai ales în munții Hunedoarei.

— Dar epoca romană e lămurită pe deplin?

— Pentru epoca romană sunt probleme și mai complexe a căror rezolvare se așteaptă. Nică azi nu știm, de pildă, dacă din punct de vedere administrativ Banatul a aparținut Daciei, Moesiei, ori a fost sub amândouă aceste provincii deodată.

Referitor la formarea poporului românesc, Banatul e recunoscut ca teritoriu pe care continuitatea n'a putut fi contestată. Totuși trebuie să se dovedească materiale ale acestei continuități pe care istoricii o afirmă. În această direcție sunt de mare preț descoperirile numismatice.

— Ce alte epoci se cer lămurite?

— Altă mare problemă o constituie arheologia medievală care în general este până în prezent puțin explorată în țara noastră. În ceiace privește Banatul, el e împănăat cu o mulțime de fortărețe și cetăți medievale despre cari cu multă ușurință s'a spus că ar fi toate ungurești și cegetești. Ba foarte multe din ele contau ca preistorice, sau chiar avare. O simplă recunoaștere pe teren făcută cu d. Miloia ne-a lămurit că avem de-a face cu așezăminte medievale.

— Ați stabilit deja problema de care vă veți ocupa în cursul săpăturilor proiectate?

— Pentru început, din cauza lipsei mijloacelor materiale, lucrăm în apropierea Timișoarei atacând una din problemele cele mai controversate, pe aceea a valurilor romane cari străbat Banatul în trei sau patru linii, aproape paralele, dela Mureș în jos, cam în regiunea Timișorii, două la Vest de oraș și două mai la Est. Despre aceste valuri, cari de altfel sunt amintite și în hărțile din veacul al XV-lea, s'au emis cele mai contradictorii păreri. Sunt interesante de citit probele verbale ale fostei societăți arheologice ungare: ele cuprind duzine și sute de păreri și hotărâri de exploatare, dar nu s'a întreprins nimica pe teren. Numai cercetările vor lămuri data și rostul acestor valuri romane. Importanța acestor valuri e subliniată de altfel și arheologii

germani Niescher și Fabricius, pentru a lumina unele capitole din istoria Daciei ocupate.

— Și unde anume ați început săpăturile?

— Am început săpăturile la Jadani pe unde trece un val și unde se află un așezământ cerc avar (Awarerung).

— Le veți supraveghea și voastră săpăturile?

— Nu, ele se fac sub conducerea dlui Miloia, ajutat de d. Marus Moga, asistent la „Institutul de studii clasice” din Cluj și specializat în tehnica lucrărilor.

— După Jadani, care va fi etapa următoare a lucrărilor?

Aceasta depinde în mare măsură de fondurile ce le vom avea la dispoziție. Am luat contact cu capii autorităților locale și atât din partea Excelenței Sae

dlui Rezydent Regal dr. Alexandru Marta, cât și din partea dlui primar dr. Emil Tăranu ni s'a arătat multă înțelegere promițându-ni-se totodată și sprijinul material necesar acestor săpături cari sunt cel puțin tot atât de importante ca și cele din Dobrogea și Oitenia unde fondurile nu constituiesc o problemă, deși sunt regiuni sărace față de Banat.

Etapa viitoare am proiectat-o să fie Corneteazul și Berini. Va urma apoi, într'a treia etapă, o cetate dacică, apoi o așezare romană și una postdacică.

Istoria propriu zisă se scrie în baza cercetărilor pe teren.

Cu acestea, fiind și ora înaintată, am pus capăt convorbirii spre a nu răpi din timpul atât de prețios al acestui savant arheologic.

Aurel Bugariu

Ettore și Jean Bugatti**La moartea conducătorului celebrelor uzine de automobile de cursă**

Timișoara, 22. — Ziarele franceze aduc vestea morții lui Jean Bugatti, directorul fabricii de automobile Bugatti din Molsheim (Alsacia) și fiul marelui constructor Ettore Bugatti, fondatorul acelor uzine.

Tânărul Bugatti a murit, la mai puțin de 30 de ani, în circumstanțe deosebit de tragice, încercând un nou bolid. Se reamintește cu acest prilej că tatăl său, care de câțiva ani îi cedase complet conducerea uzinelor sale de automobile, îi interzisese să ia parte la curse de viteză, tocmai pentru a-i feri viața. În schimb i-a permis să încerce noile tipuri, luând toate măsurile de precauțiune.

Ciocnirea bolidului cu o bicicletă

Ca în tragediile grecești, fatalitatea s'a împlinit cu toate acestea. Într-o seară, după ora 10, când circulația pe șosele e cea mai mică, Jean Bugatti a postat doi mecanici la capetele unei porțiuni drepte a șoselei Strasbourg-Saales, între comunele Entzheim și Dillingheim, cu ordinul să oprească orice vehicul care ar trece. Patronul, la volanul unui automobil de cursă, a făcut o încercare de viteză.

Un biciclist a scăpat vigilenței mecanicilor. Bolidul lansat cu 200 Km pe oră l-a ciocnit cu o violență nemaiauzită... Pe când omul încălecat pe roțile sale fragile s'a ales cu câteva zgârieturi, mașina lui Jean Bugatti a fost proiectată în câmp, frântă în două, iar conducătorul regăsit muribund.

Marele Ettore Bugatti

Din întâmplare am cunoscut personal pe constructorul dela Molsheim, tatăl atât de crud lovit de soartă. Este figura cea mai pitorească dintre marii căpitani ai industriei de automobile. Tip de senior, proprietarul unui grajd de cai de cursă, adevărat artist al mecanicii, Ettore Bugatti e italian stabilit în Franța. El a fost cel dintâi fabricant de automobile care a produs în serie, pentru marele public, automobile de cursă. Acum 10—15 ani monopolizase toate victoriile, popularizând numele și radiatorul mic, în formă de potcoavă, a mașinilor sale.

Am avut două sau trei întrevederi cu d. Ettore Bugatti (pronunțați franțuzește numele!), în biroul magazinului de vânzare din Paris al firmei, aproape de piața Rond-Point des Champs Elysées. Când am intrat întâia oară în cabinetul său solicitam un post de inginer.

Introdus de un funcționar, mă găseam la capătul unei săli lungi, luxos mobilate. În fund, din dosul unui birou masiv, mă primea în picioare, cu mâna întinsă, un personaj extrem de amabil. Conversația începu nestânjenită din două fotolii confortabile de piele N u-m i venea să cred că vorbesc cu marele Ettore, cu toate că-l recunoșteam perfect după caricaturi și

fotografii, și cu toate că pe biroul său se afla gambeta sa cafenie legendară!

„Eu fac totul”

Trebuind să ajung la scopul vizitei mele, am trecut dela o vreme la cele tehnice.

— „De fapt n'am nevoie de un om prea bine pregătit, fiindcă — în ce privește mecanica — toate lucrurile noi le fac eu singur”, mi-a tăiat avântul.

Cu toate acestea mă tenta mult ideea să lucrez la uzinele Bugatti, deși salariul oferit era relativ mic, iar viața la Strasbourg mi se părea un exil după Paris.

Angajamentul nu s'a făcut, fiindcă d. Jean Bugatti, pe care tatăl său l-a întrebat la telefon, a fost contra numirii unui inginer străin la uzinele, pe cari le conducea de pe atunci efectiv. La atâta se și reduc „legăturile” mele cu răposatul.

Plăcerile lui Ettore Bugatti

D. Ettore Bugatti locuiește la Strasbourg. La Paris vine cu o mașină „Bugatti-Imperial” capabilă să atingă 300 Km pe oră. La fabrică, la Molsheim, se duce în schimb cu... bicicleta. Vizitatorilor uzinelor sale le arată, după ateliere, colecția sa renumită de... trăsuri și harnașamente de cai. E mult mai mândru de ele decât de toate „Grand-Prix”-urile câștigate de automobilele sale de cursă!

În ultimii ani, plictisit de fabricația de automobile — la care a pierdut o avere — s'a dedicat altor ramuri ale mecanicii. Automotoarele de cale ferată Bugatti au bătut toate recordurile de viteză pe liniile franceze. Concepția lor a revoluționat brânza prin introducerea pe scară întinsă a aluminiului și a motoarelor de explozie cu mare randament. Se zvonea chiar într'un timp că Ettore Bugatti „are să arate fabricilor rutiniere” cum se construiesc în secolul XX. o locomotivă modernă!

Cu hidroglisorul peste Atlantic

Mai serios s'a dovedit proiectul „Hidroglisorului Transatlantic Bugatti.” Mi se pare că a fost chiar construit acest aparat: un vas cu fundul plat, de tonaj redus, tras de niște elici aeriene mânate de motoare de aviație. După calculele făcute, hidroglisorul putea parcurge distanța Paris-New York cu o viteză medie de peste 100 Km pe oră, având câteva zeci de pasageri pe bord. Siguranța părea mai mare decât cea a avioanelor sau chiar a hidroavioanelor.

Acesta este Ettore Bugatti. Directorul „essayeur” Jean Bugatti promitea să-i devină demnul urmaș. Soarta s'aruncat însă un fir de nisip în angrenaj: fiul a murit, cu corpul zdrobit de oțelurile mașinei create de tatăl, într'un câmp cufundat în noapte...

Nic. Ivan

**MEMENTO
TIMIȘOREAN****Calendar**

MARȚI 22 AUGUST

Ortodox: Sf. Martir Agatonie (+ 304)
Catholic: Sf. Timotei (400).

Farmacii de serviciu. Circ. I: Götz, Piața Brătianu. — Circ. II: Dr. Kovács, Str. Dr. Cilor 10. — Circ. III: Șarga, Str. C. Porumbescu 1. — Circ. IV: Steaua, Piața Drăgălina 4. — Circ. V: Kövály-Chioreanu, Fratelia: Panajoth. — Freidorf: Eremita.

Spectacole

PROGRAMUL CINEMATOGRAFELOR:

Capitol: „Suferințele unei mame” cu Kay Francis.

Corso (fost Rivoli): „Insula văduvelor” cu Marcelle Chantal și Pierre Renoir.

Apollo: „Strada iubirii” cu Sacha Guitry.

Radio

MARȚI 22 AUGUST

Radio-România, Radio-București, Radio-Experimental. Ora 7: Concert de dimineață (discuri), Gimnastică ritmică, Continuarea concertului dimineții (discuri), Sfaturile gospodărești și igienice. Ora 12: Concert de prânz — Orchestra Ionel Cristea; voce: Mia Boxan. Ora 13: Ora, Sport, Cota Dunării și a barei Sulina. Ora 13.05: Continuarea concertului Orchestrei Ionel Cristea. Ora 13.30: Cântece spaniole (discuri). Ora 13.45: Spectacole. Ora 13.55: Continuarea concertului de cântece spaniole (discuri). Ora 14.10: Radio-jurnal. Ora 14.30: Cântece din Bavaria și Tirol (discuri). Ora 15.10: Actualități. Ora 19: Ora, Mersul vremii. Ora 19.02: Cronica științifică. Ora 19.17: Bacanale și epitalamuri (discuri). Balet din „Samson și Dalila” de Saint-Saëns (Orch. Operei din Berlin dirij. de Leo Blech) Scena dela cârciumă din „Scene asaciene” de Massenet (Orch. simf. din Londra dirij. de Coppola) Cântec de chef din „Cavaleria rusticana” de Mascagni (voce: Melandri, Castagna și cor); Bacanala și Cantatele din baletul „Toamna” de Glazunov (Orch. Alexandru Glazunov); Cântec de nunță din „Lohengrin” de Wagner (Corul și orch. festivalurilor din Bayreuth dirij. de Heinz Tietjen); Venusberg (Bacanala) din „Tannhäuser” de Wagner (Orch. filarm. nică dirij. de Bruno Walter). Ora 20: Nouă Domnie spirituală a lui Eminescu de Dem. Theodorescu. Ora 20.15: Walther Rehbepian (discuri): Jocuri de apă la Villa d'Este de Liszt; Parafrază din „Rigoletto” de Verdi. Ora 20.30: Concert simfonic de muzică clasică-Orchestra Radio dirijată de Alfred Alexandrescu: Simfonia în sol minor de Mozart. Ora 20.55: Pavel Prokopiemi (bas): Incorporarea lui Boris din „Boris Godunov” de Mussorgsky; Elegie de Massenet; Viziune venetiană de Broggi; Ostașul de Chopin; Volga de Keneman-Saliapin; Arie populară de Moniuszko; Vulturul de Kornilow. Ora 21.15: Continuarea concertului simfonic al Orchestrei Radio dirijată de Alfred Alexandrescu: Simfonia IV-a în si bemol de Beethoven. Ora 21.50: Radio-jurnal (I); Sport. Ora 22.05: Muzică de dans (discuri); Ora 22.35: Arie din operele C. Stănescu-Cerna (voce): Arie din „Vodvoul Țiganilor” de Joh. Strauss; Vals din „Fețița dulce” de Reinhardt; Arie din „Vânzătorul de pășări” de Zeller; Arie din „Curse, grătare” de Lehar. Ora 23: Radio-jurnal (II). Ora 23.15: Concert de noapte al Orchestrei Vasile Ju'ea, transmis de la restaurantul „Coșna”; voce: Rodica Bujor. Ora 23.45: Jurnal pentru străinătate în limba franceză și engleză.

DIANA

„măsoară trupul.”

Inalta conceptie de datorie a unui ofiter român

Căpitanului Teodor Pauliuc, furându-i-se o valiză diplomatică la Sofia s'a sinucis cu un foc de revolver

Impresionanta ceremonie din Gara de Nord

Sofia, 22 (Rador). — Având asupra sa valiza diplomatică, căpitanul de stat major român Teodor Pauliuc a părăsit legația română din Sofia, spre a merge la Belgrad. În taximetru a observat că această valiză i-a fost sustrasă. El s'a dus la prefectura poliției din Sofia, însoțit de ministrul României. În timp ce ministrul nostru se afla în cabinetul prefectului, căpitanul Pauliuc s'a sinucis cu un foc de revolver. Se precizează din sursă autorizată, că valiza diplomatică dispărută nu conținea niciun document important. Gestul căpitanului Pauliuc a fost dictat numai de înalta concepție a datoriei, pe care o avea acest ofiter.

Căpitanul Pauliuc s'a născut în anul 1900, în comuna Călinești, județul Suceava.

Trupul neisuflețit al căpitanului Pauliuc Teodor a fost adus ieri în Capitală. Cu o mișcătoare ceremonie, sicriul a fost primit în gara de Nord, de Casa M. S. Regelui, membrii guvernului, reprezentanții armatei, etc. Când trenul mortuar a sosit în gara de Nord, un escadron din Regimentul 4 Călărași, cu muzica Regimentului Grănicerilor, a dat onorurile bravului ostaș. S'au adus coroane multe. În frunte, coroana trimisă de M. S. Regele: gladiole mari roșii cu panglică violetă și având imprimat cifrul regal. Apoi coroana ministrului de Externe, a camarazilor lui Pauliuc, purtând o dedicație impresionantă. Deasemeni și familia Cancicov a depus coroană.

Atât tatăl cât și fratele lui Pauliuc, stau ca niște stane de piatră și numai lacrimile curgând siroaie, trădează durerea lor nețărmurită. A impresionat neșpus, prezența dlui Holobiuc Gheorghe, fost coleg de bancă la liceul Ștefan cel Mare și de asemeni, tovarăș de gazdă, cu mult regretatul căpitan Pauliuc, care a venit să-l conducă și pe drumul cel din urmă, cu aceiași frățescă dragoste, pe care numai sfânta legătură a copilăriei și adolescenței o pot da.

În fața vagonului mortuar a luat cuvântul șeful Casei Militare a M. S. Regelui, d. general Ilasievici. Distinsul ostaș își înfrânge emoția și astfel rostește răspicat, ostășește, fiecare cuvânt: „Cruța fatalitate a intrerupt firul vieții a unuiu dintre cei mai distinși tineri ofițeri ai armatei: căpitanul de cavalerie Pauliuc, ofiter de stat major, din serviciul Casei M. S. Regelui. În misiunea sa de ofiter curier, găsindu-se în Sofia, spre

COLȚUL CITITORILOR

Depozit de gunoi pe bd. Filipescu?

Onorată redacție,

Vă rugăm să binevoiți a atrage atenția serviciului salubrității municipale asupra faptului că oamenii acestui serviciu depozitează gunoii adunat din oraș pe Bulevardul Filipescu. Acest Bulevard este o arteră importantă a orașului, leagă cartierul Fabric de cartierul Elisabetin, și nu înțelegem de ce nu s'a găsit un loc mai discret pentru depozitarea gunoii decât tocmai locul din preajma acestui Bulevard.

În casa No. 12, din Bulevardul Filipescu, unde locuiesc eu și familia mea, și care se află în vecinătatea locului pe care oamenii serviciului salubrității l-au făcut depozit de gunoi, nici nu se mai poate sta, din cauza mirosului și a miliardelor de muște ce se adună la gunoi.

Cu mulțumiri,

N. S., din Bulev. Filipescu.

Belgrad, în mod viclean i s'a furat valiza diplomatică.

Deși ofițerul știa că ea nu conținea documente de o importanță deosebită și nu cunoștea nici rezultatul cercetărilor, cari ar fi putut fi favorabil, concepția lui de

înaltă datorie i-a blocat gândurile și printr'un glonte și-a hotărât verdictul. Pregătirea ostășească a acestui brav ofițer, așa l-a format".

Inmormântarea va avea loc în comuna sa natală.

Dece Anglia nu poate să discute cu Japonia

chestiunile monetare propuse de japonezi

O declarație a guvernului britanic

Londra, 22 (Rador). — Guvernul britanic a publicat Duminică seara o importantă declarație în care, după ce reamintește condițiunile în care au fost începute și duse conversațiile anglo-japoneze dela Tokio, explică de ce guvernul britanic nu poate să discute cu Japonia chestiunile monetare și financiare în cadrul formulei propuse de guvernul japonez. Declarația aduce la cunoștința guvernului japonez, că nicio discuție economică propusă de Japonia nu poate ajunge la rezultate folositoare, dacă ea se

desfășură numai între Anglia și Japonia. Guvernul din Londra, spune declarația în încheiere, continuă a fi dispus în orice moment să ia în considerație orice propunere constructivă a guvernului japonez, pentru modificarea tratatelor actuale, care nu sunt eterne, dar el socotește că este indispensabil să se dea puțința tuturor semnatarilor diferitelor tratate privitoare la China, de ași exprima punctul lor de vedere pentru a contribui la încheierea unui acord echitabil pentru toate părțile interesate

Semnificativul rezultat al unei anchete în opinia publică americană

Arme și munițiuni pentru beligeranții europeni,
dar trupe americane nu

New York, 22 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas” înregistrează rezultatul unei anchete făcute de „Institutul pentru Opinia Publică din America” cu privire la atitudinea poporului american față de un conflict european.

La întrebarea: Dacă Franța și Anglia vor intra în război contra axei, credeți că Sta-

tele Unite vor fi târâte și ele în războiu? 75 la sută din cei întrebați au răspuns afirmativ și 24 la sută negativ.

La întrebarea: Dacă războiul izbucnește în Europa, ce credeți că vom face noi? 40 la sută au răspuns că America va trimite arme și muniții și numai 25 la sută au preconizat ca Statele Unite să trimită și trupe.

Speranțe de pace...

D. ministru Gafencu: omul cel mai puțin pesimist

D. Raymond Recouly, cunoscutul publicist francez, care a vizitat recent România, Grecia și Jugoslavia, fiind primit cu acest prilej și de M. S. Regele Carol II, publică în „Gringoire”, marele hebdomadar politic și literar parisiens, un articol intitulat: Speranțe de pace. În acest articol publicistul francez face câteva observațiuni și concluzii pe marginea drumului său din Balcani. La întrebarea dacă șefii cu conducătorii de state cu cari s'a întretinut cred sau nu cred într'un război apropiat, publicistul francez răspunde negativ.

„Nefiind nici ei infailibili, — continuă Raymond Recouly, — desigur că se pot înșela, ca oricare altul dintre noi. Dar identitatea părerilor lor în legătură cu această problemă capitală nu este mai puțin semnificativă și, se poate zice, impresionantă.

„Ei sunt, și unii și alții, în raporturi foarte strânse cu guvernele axei, cu Germania și cu Italia. Unii dintre ei au stabilit în timpul din urmă un contact personal cu cei doi dictatori, d-nii Hitler și Mussolini, ocazie nu este cazul nici al d-lui Chamberlain nici al d-lui Daladier.

„Un om ca d. Gafencu, ministru de afaceri streine al României, a parcurs în primăvara și-n vara acestui an, cele mai multe capitale, fapt ce-i permite

să-și facă o opinie motivată, la fața locului, pe baze de informațiuni directe. Iar d-sa este, dacă nu cel mai optimist dintre toți, în orice caz cel mai puțin pesimist.”

După ce face o serie de considerațiuni în legătură cu Turcia și Rusia, după ce se ocupă de atitudinea Italiei și de efectul actual al armatei Reichului, publicistul francez revine la cele constatate în România, Grecia și Jugoslavia și se întreabă de partea cui se vor bate totuși aceste trei state, în cazul unui război apropiat. Răspunsul la această întrebare este că cele trei state vor căuta să rămână neutre, „dacă forma pe pe care o va lua în mod necesar viitorul război le va permite acest lucru.”

Pentru logodiți!

Mobile, articole de porțelanuri și de sticlărie, ieftin la

**L. Schmidt
n. Schuster**

Timișoara I., Strada Lovinici 3.

Instalarea comandantului gărzii naționale din plasa Moldova-Nouă din Județul Caraș

Moldova-nouă, 22. — În ziua de 14 August a. c. a avut loc în sala de ședință a Preturei plasei Moldova-nouă instalarea Comandantului gărzii naționale pentru plasa Moldova-nouă în persoana d-lui avocat Constantin Negrea din localitate, în prezența d-lor Colonel Prefect Pavel Seracin, Lt.-Colonel Petre Balica, Comandantul gărzii naționale pentru județul Caraș, d. Mihail Griwei pretorul plășii Moldova-nouă, d. Inspector judecătoresc Sotirescu, d. Ludovic Bogdan șeful ocolului UDR., dr. Mihail Brădiceanu, notar public, Iuliu Halmăgeanu șef-judecător, dr. Ion Marta avocat, dr. Mihail Mătarângă medic de circ., părintele Carol Popescu, Aurel Cărdu notar și Iosif Iclozan primarul comunei, precum și alții.

Solemnitatea acestei instalări a început prin discursul d-lui Lt.-Colonel Petre Balica, Comandantul gărzii naționale din județ, care în scurte cuvinte explică care este rostul gărzilor frontului renașterii în noul curent creat pentru promovarea elementului românesc de refacere morală și materială a țării, după care în asentimentul mulțimii prezente propune ca Comandant al plasei Moldova-nouă pe d. avocat Constantin Negrea, ca unul din elementele tinere de care are nevoie țara în opera de refacere a scumpei noastre patrii. Se procedează apoi la luarea jurământului Comandantului de gardă pentru plasa Moldova-nouă d. Constantin Negrea, care în scurte cuvinte mulțumește d-lui Comandant de județ pentru încrederea acordată prin desemnarea conducerii gărzii naționale în această plasă marginală și promite că cu tot elanul tinerească va lupta din răspuțeri pentru aducerea la îndeplinire a programului gărzii naționale.

Ca încheiere d. Colonel Prefect Pavel Seracin, expune programul frontului renașterii naționale și îndeamnă ca toți să urmeze acest program de renovare a țării, iar apoi mulțumind asistenței pentru participarea la această înălțătoare zi, adunarea a luat sfârșit.

Baia populară

modună, cu regleman...

De un an de zile decând cu noul regim, stăpânirea pune mai multă grijă pentru îmbunătățirea vieții țaranului. Țara înțreagă e un șantier, unde te uiți se lucrează, se construiește, o școală, o biserică, o casă culturală sau o baie populară.

Așa și într'un sat de munte din Caraș, de luni de zile se lucrează la ridicarea unei băi moderne, cu dușuri, puține și un bazin. A dat bani ținutul, județul, comuna, oamenii au dat mână de lucru și iată că baia s'a terminat. O clădire frumoasă în stil românesc, încăpătoare, cu uși de stejar, pardosită cu faianță albă strălucitoare, de toată mândrețea, înșfârșit, o fală a satului.

Săptămâna trecută lucrările fiind terminate, consiliul comunal în frunte cu d. primar, s'a hotărât să întocmească un regleman de funcționare, că azi nu mai e ca pe vremuri, ci trebuie să domnească ordinea și disciplina.

După ce au văzut ei toată mândrețea și s'au minunat de atâta lux și frumusețe, s'au întors cu totii la primărie să se sfătuiască asupra reglemanului.

S'a ajuns la hotărârea că baia să funcționeze de două ori pe săptămână în mod gratuit lemnele urmând a fi date de primărie. Apoi d. primar a mai propus ca scriitorul comunal să facă un afiș, care să fie bătut pe uși și în același timp să se bată și toba în sat, „că oricine poate merge la baie fără plată, însă e obligat să vie spălat curat și cu haine noi, pentru că nu de aia s'o făcut baia cu faianțuri, ca toți prăpădiții să calce pe iel cu picioarele și să-l murdărească.”

R. G.

Prin satele bănățene

Reorganizarea Căminului Cultural din comuna Sârbova

— Conferința d-lui dr. Andrei Bălan —

Timișoara, 22. — Căminul Cultural din comuna Sârbova, județul Timiș-Torontal, datează din 1935, când a fost înființat de echipa de cercetări monografice a Institutului Social, cu prilejul campaniei monografice din acel an. De la înființare și până în prezent însă, activitatea acestui cămin s'a mărginit la organizarea a câteva manifestări culturale, fără a trece și la altfel de realizări cum sunt lucrările de ordin practic, așa cum cere legea de organizare a Serviciului Social.

Deci o reorganizare a Căminului Cultural din Sârbova, așa cum s'a făcut cu toate celelalte cămine culturale înființate de echipele regale și cum s'a făcut și cu despărțămintele Astrei cari au fost încadrate în Serviciul Social al județului.

În acest scop și pentru aplicarea integrală a legii Serviciului Social, d. dr. Andrei Bălan, directorul Căminului Cultural județean, a fost eri în comuna Sârbova, asistat fiind și de păr. protopop Ioan Gheția din Buzias, precum și de d-nii: dr. Gh. Duicu pretorul plasei Buzias și inv. Victor Andrei directorul școlii primare din localitate.

O vizită la școala primară

Oaspeții au făcut întâiu o vizită la școala primară din comună, unde au fost primiți de d. inv. dir. Victor Andrei.

S'a constatat cu acest prilej că școala primară din Sârbova este una din cele mai bine conduse. Are cooperativă școlară, înființată cu mulți ani în urmă și complet organizată. Elevii își procură toate cele necesare numai prin cooperativa lor. Tot prin ea își procură cărți frumoase de citit și au ajuns a avea o bogată bibliotecă școlară. Ceea ce este de remarcat, e felul cu care copiii depun la cooperativă orice ban economisit ca să li se cumpere cărți de citit. Și după copii, s'au pornit și părinții să citească tot felul de cărți cari îmbogățesc cunoștințele și innolesc sufletul.

Grădina școlii este o adevărată pepinieră pe care o îngrijesc elevii sub directa supraveghiere a d-lui inv. dir. Victor Andrei.

Muzeul școlar este deasemeni bogat în tot felul de lucrări executate de elevi, iar arhiva Subcentrului premilitar arată că la Sârbova, deși comuna numără numai aproximativ 1000 locuitori, se activează intens și în acest domeniu al formării viitorului ostaș român.

Un prilej de manifestație

Vizita în comună a celor amintiți mai sus, a fost pentru săteni un adevărat prilej de manifestație românească. La Căminul Cultural, s'a adunat un numeros public, format din femei și bărbați de toate vârstele.

Primul a luat cuvântul păr. protopop Ioan Gheția, care după ce roagă pe D-zeu să trimită asupra comunei binecuvântarea și harul Divin, a vorbit despre necesitatea încadrării tuturor în Serviciul Social care a fost înființat tocmai pentru ridicarea satelor românești.

D. pretor dr. Gh. Duicu, a arătat că Serviciul Social s'a înființat din îndemnul și la dorința M. S. Regelui Carol II, care a transformat în mod fulgător toată viața românească însănoșind-o. D-sa a făcut apoi o incursiune în domeniul reformelor înfăptuite de actualul guvern, reforme cari au pacificat toate spiritele și au consolidat Statul Român, făcându-l omogen și puternic.

Conferința d-lui Andrei Bălan

A luat apoi cuvântul d. dr. Andrei Bălan, directorul Căminului Cultural județean, care, cu acest prilej a dezvoltat o adevărată conferință. D-sa a început prin a arăta ce este Căminul Cultural și

cari trebuie să fie preocupările sale permanente în mijlocul satului.

Explicând apoi principiile Serviciului Social, d. dr. Andrei Bălan a insistat asupra aplicării lor pe teren cari trebuie să ducă la îndreptarea tuturor relor ce sunt în comună și'n același timp să completeze toate nevoile existente. Spre exemplificare d-sa arată că în comuna Sârbova nu există încă o cooperativă și nici o fântână publică, ceea ce dă naștere la multe neajunsuri.

În continuare, d. dr. Andrei Bălan a cerut încadrarea tuturor intelectualilor și chiar a sătenilor în Căminul Cultural și apoi să se treacă la fapte de ordin practic, prin mijloace proprii. Să se facă fântâni, să se sape șanțuri de scurgerea a apelor, să se sistematizeze comuna și să se înființeze o cooperativă de aprovizionare și desfacerea a produselor agricole. Mai mult chiar. Sătenii să se îndemne unii pe alții la consolidarea lor economică spre a nu mai fi slugi la alții. În această ordine de idei, d-sa a combătut sulmenile la femei și a îndemnat populația să revină la adevăratul port național care e mai frumos, mai trainic și deci mai puțin costisitor.

Conferințiarul a terminat cu un apel la conducătorii Căminului Cultural, căroră după ce le-a explicat obligativitatea în Serviciul Social, le-a cerut să treacă la realizări pe teren.

Hramul bisericii ort. române din Fratelia A.

Timișoara, 22. — Ca în toți anii și în anul acesta, biserica ortodoxă română din Fratelia A., prăznuiește în ziua de 27 August a. c., tradiționala Rugă.

Serbarea este patronată de d. dr. Alexandru Martea, Rezydentul Regal al ținutului Timiș, având următorul program:

1. Ora 6—9 a. m. Vestirea serbării.
2. Ora 9—12 a. m. Sf. Liturghie pontificată de P. C-Sa Părintele Protopop dr. Patrichie Tiucra, înconjurat de un sobor de preoți.
3. Ora 12—1 p. m. Gustare la bufet.
4. Ora 3 p. m. Serbare Poporală, la care va cânta fanfara țaranilor din Giroc.
5. Ora 9 seara. Concertul corului „Înălțarea” din Timișoara Elisabetin, poezii și dansuri naționale executate de tineretul din parohie, urmate de dans până'n zori, în localul „Mallinger” (Bogner) din loc.

Comisia de experți în procesul frigoriferului a cerut prelungirea termenului pentru depunerea expertizei

Timișoara, 22. — Comisia de experți în procesul frigoriferului, comisie formată din dd. profesori Gh. Nicolau din București și Cristescu și Severineanu dela Școala Politehnică din localitate, urma să-și depună ieri expertiza.

Cum lucrările comisiei nu sunt terminate, ea a cerut prelungirea termenului pentru depunerea acestei expertize.

Tribunalul se va pronunța Joi la amiază, fixând un nou termen.

Uniforme și Articole F. R. N.
cu prețuri convenabile la croitoria și coaprazăria

T. I A N C U
T-șoara P-ța Libertății P-tul Primăriei

O bandă de 4 minori

autorii a mai multor furturi de aramă capturată de poliție

Timișoara, 22. — În ultima vreme, poliția a primit numeroase reclamații dela diferitele fabrici și în deosebi dela Intreprinderile Electromecanice ale Municipiului Timișoara, căroră li, se fura arama dela instalații.

Datorită abilității organelor biroului judiciar, condus cu destoinicie de d. comisar Santău, având prețiosul concurs al dlui comisar Adamescu și al celorlalți subalterni, hoții au fost identificați și arestați.

Ei se îndeletniceau cu furtul aramii, alămii și plumbului. Ultima lovitură au dat-o la instalația I. E. T. din str. Dacilor, cartierul Fabrică, care dă înspre Begheiu. Aci au intrat prin spargerea unui geam mic, tăind sărmulețele cari la tăiau calea și demontând tot materialul de care aveau nevoie.

O altă lovitură au dat-o tot în cartierul Fabrică, la Geisz Iacob, din str. Ion Creangă 11.

Cercetările asidue ale poliției au dus la arestarea tuturor membrilor bandei, alcătuită din minorii: N. E., S. V., B. N.

și H. E. Ultimii trei evadaseră de câțiva vreme din Institutul Societății de patronaj, ținându-se de hoții.

Materialul furat, de acești pungasi vindeau unui anume Moskovici Hermann, din str. Ion Creangă 25, fapt care s'a putut stabili în cursul cercetărilor.

Dar ce-i mai mult, anchetatorii au descoperit că acest Moskovici este însuși autorul moral al furturilor. Minorii, oricât de năvăliți ar fi fost și n'ar fi furat în stil mare, dacă acesta nu i-ar fi îndemnat.

— Aduceți-mi cât mai multă aramă — le spunea el — și vă voi plăti bine. Aveți numai grijă, să nu vă prindă poliția...

Dealtfel, cu prilejul unei lovituri Moskovici le dăduse chiar un clește, să poată „lucra” mai bine.

Odată cercetările poliției încheiate, cele dresate, cei 4 minori infractori și Moskovici, complice, tănuitor și autor moral al furturilor, au fost înaintați parchetului.

A evadat de sub escortă

Un deținut sare din tren spărgând un geam

Timișoara, 22. — Un arestat al poliției Craiovene, Ghebner Pavel, în timp ce era transportat de gardianul public din Craiova, Daniel Tănase, la poliția din localitate pentru continuarea unor cercetări în legătură cu niște furturi ce se crede că le-ar fi săvârșit aici, a evadat de sub escortă.

Dupa ieșirea trenului din gara Zenta Nouă, arestatul l-a rugat pe gardian să-l

ducă la cabinet, unde s'a încuiat pe dinlăuntru și spărgând fereastra s'a rostogolit în șanțul de pe lângă calea ferată. Gardianul a tras de semnalul de alarmă, dar trenul mergând cu o viteză mare, nu a putut să fie oprit numaidecât.

Sergentul a adus cazul la cunoștința parchetului timișorean, arătând împrejurările evadării deținutului.

MICA PUBLICITATE

Intrebuințați mica publicitate a ziarului „DACIA”

Ziarul „DACIA”, cel mai răspândit organ românesc din Transilvania, fiind colportat la orașe și sate deopotrivă, pentru a-și servi cetitorii, cu începere de azi, publică o serie de cupoane cari adunate, dau dreptul la un anunț fără tarif. Costul unui cuvânt este 1 leu. 6 CUPOANE TALATE ȘI PREZENTATE ADMINISTRAȚIEI ZIARULUI DAU DREPTUL LA O PUBLICAȚIE GRATUITĂ DE 10 CUVINTE.

De vânzare loturi de vile sau de casă în Buzias, cel mai splendid loc, între parcul Regina Maria și parcul băilor feruginoase. Informațiuni la Dr. Pompidu Clobanu, Timișoara I, Bul. Regina Maria 7.

Direcțiunea Silvică U. D. R. din Oravița caută șofer pentru autocamioane. Doriților să-și adreseze cereri.

De vânzare casa familiară cu 3 camere, Fabric, Strada principală. Informațiuni I, Str. Lovinici 6, apart. 6.

Tânăr cu 4 clase de liceu, caut angajament. Adresa la ziar.

Caut locuință cu 2 camere și dependințe. Preferință în Iosefin sau spre Fratelia. A se adresa Missitces, Str. Banatului 3.

Cumpărați biciclete la magazinul Electron. I, Piața I. C. Brătianu.

Meditez elevi și adulți din limba română. Condițiuni avantajoase. Adresa la ziar.

Cumpăr casă familiară cu trei sau patru camere și dependințe, în Elisabetin. Ofertele a se adresa la ziar sub „Famillist”.

Seese angajament 150 mineri la mina de cărbuni „Bigar”, județul Caraș. Proprietatea societății „Carboșar”. Plătiți cu 30 lei pentru vagonetul de cărbuni.

O masă lungă de birou nouă, de vânzare. Adresa: I, Str. Lovinici 2, etaj I.

Se caută 3 ucenici români. Adresa: Oficiul de plasare.

Camere mobilată de închiriat. III, Piața Plevnei 5. Informațiuni la portar.

Cumpăr bufet pentru bucătărie în bună stare. Adresa la ziar.

Caut locuință cu 2 camere și dependințe. Preferabil în Cetate. A se adresa I, Str. Zorobara 11.

Intr'o vilă modernă este de închiriat locuință cu 4 camere, apartament modern, dependință și telefon în casă. III, Str. 1 Decembrie No. 38. La subsol este de închiriat o locuință cu o cameră, bucătărie și cameră de alimente. Tot aci este de închiriat o locuință cu o singură cameră elegantă și sănătoasă. Tramvai la poartă.

ZIARUL „DACIA”

Bonul nr. 2

Din pitorescul neasemuit al Banatului

Clisura-Cazanele

de: Dr. A. E. Peteanu

I

Din cele mai îndepărtate vremuri până în zilele noastre, s'au scris multe, interesante și frumoase, despre această minunată daruri ale Naturii.

Privești lor feerică, armonia lor subtilă au stârnit, fără îndoială, admirația tuturor muritorilor.

Poeți, pictori, geografi, oameni de știință, turiști și diferiți excursioniști, atrași de pretutindeni, cu o putere de nebirit, și robiți de splendorile lor fără seamăn, toți au simțit trebuința de a-și exterioriza intensitatea legănatelor impresii trăite pe vapoarele neregulate molatec, de valurile pline de mister ale „Dunării albastre”.

Toți au avut fericirea să contemple, cu toată admirația, imaginile lor sublimе, tablourile lor variație, superbe și captivante.

Peisagiile Dunării, dela Bazlaș incoaci, unde intră pe pământul nostru românesc și de unde începe renumita Clisură, sunt până la Orșova — cale de 120 km. cu vapor — și de aici până la Turnu-Severin — rapidoare, de un adevărat paradis.

Pretutindeni, pe ambele maluri, privești fantastice, ademenitoare! Pretutindeni o luptă crâncenă, cu înceștări gigantice, între munți și Dunăre.

Vaporul ne poartă printre munți formați din roce cristaline, cataracte, gherdapuri, ruine de fortărețe, stânci uriașe cu înfățișări fantastice, printr'o gură de raiu c' un pitoresc superb și cu prețioase reminiscențe istorice, păstrate, în cursul veacurilor, pe această fâșie de pământ a Banatului, atinsă de harul divin.

Puțin mai la vale de Moldova-veche, plund cu vaporul în dulci reverii, printre stâncile uriașe, prăpăstii de piatră și munți răpoși, cu peșteri misterioase și ruine de fortărețe, al impresia de-a fi răătăcit într'o lume feerică de basme.

Înainte ochilor ți se desfășoară un tablou superb, una din minunile Naturii, pe care nici cea mai bogată imaginație nu și-o poate închipui.

Aci încep acele grupe de stânci, care împiedică, la tot pasul, cursul apei.

Ambele maluri se înalță, din ce în ce tot mai mult, și-ți măresc impresia admirabilă pe care o ai privind, uimit, lupta uriașă pe care o dau, pe ambele, pe viață, cei doi veci dusmani, moarte și stânci.

Aci Dunărea nu mai este fluviul liniștit, îngăduitor și traversat de poduri mărețe, ci străvechiul și puternicul Istru (Ister), care, cu sforțări gigantice și unef de triumfător, își face drum printre munții uriași.

Ai impresia, la tot pasul, că munții împăduriți își bat joc de fluviul prizonier, că-i se așează mereu în cale, ca să-l oprească cursul.

Deodată, însă, colosul își pierde răbdarea, se agită, se infurie, și, boțborosind mânaia, cu lovituri năpraznice se îndreaptă spre stâncile dusmane, care-l ațin calea, învingându-le.

Aceasta este imaginea superbă a intrării în Clisură.

Astfel se explică de ce Clisura era considerată, în toate timpurile, ca și adevărata cheie a văii Dunării.

Acest lucru îl știu foarte bine toate popoarele războinice, încă din cele mai vechi timpuri, și au căutat să-l exploateze în favorul lor. Dovezile cele mai grăitoare privitoare la importanța strategică de acestor locuri ni le dau ruinele de castre romane, găsite pe ambele maluri ale fluviului.

Între Moldova-veche și Drencova (33 km.), se observă o mare variație în lărgimea și adâncimea Dunării.

În unele locuri, ea se strâmtăază mult, atingând abia 230 metri în lățime, adâncindu-se însă, în schimb, dela 2—3 metri la 20—25 metri. După un curs de 5 km. apoi, iar se lărgțește la 1100 metri și-și micșorează adâncimea până la 7 metri.

Înainte de-a intra cu vaporul în Clisură, puțin mai la vale de ostrovul nelocuit al Moldovei, ochii ți se ațintesc, cu uimire, asupra alei Dunării: uriașă adevărată euzriozitate a Dunării: uriașă adevărată euzriozitate (Baba-kai), care, cu înfățișarea ei ciudată, cu piscul puțin strâmbat îndărăt, îți face impresia unui uriaș, care ar privi mândru,

încrunțat, cu capul plecat spre spate, la svârcolirile neputincioase ale puhoaielor de ape, care se frâng, neconțentit, de corpul lui colosal.

Parcă ea și un semn de amenințare pentru navigatori, menit a-le indica, chiar la timp, pericolul ce-i așteaptă, de aici înainte, pe apa strâmtorată între malurile stâncoase ale marelui fluviu.

După legendă, un pașă turcesc, Golumbaca, și-a înălțat de această stâncă uriașă soția necredincioasă, îndrăgostită, de căpitanul cetății ungurești, de pe malul stâng al Dunării, condamnând-o la moarte, prin foame.

Pe malul drept al Dunării, vis-à-vis de stâncă Babagai, sunt munții calcaroși ai Jugoslaviei, care au o multime de peșteri. Dintre aceste peșteri, amintim peștera Golumbaca, locul de origine și de adăpost al verinoaselor muste columbace, care fac, primăvara, atâtea ravagii printre vitele bănațenilor.

În apropierea comunei Coronină, vis-à-vis de vestita cetate sârbească Golumbaca, se zăresc ruinele cetății Sfântului Ladislau, ambele cu un trecut bogat și cu importante urme istorice.

Pe malul românesc, se însirue, rând pe rând, dela comuna Coronină la vale, muntele Stenka, cu renumitele sale stânci de granit, comunele Gornica-Liubcova cu lignit, Bârzeasca cu bogate mine de cărbuni și Drencova cu statuinea sa de N. F. R., de unde începe adevărata regiune a cataractelor, foarte periculoase pentru navigatori.

Dela Drencova la vale, Dunărea se îndreaptă spre S—E. Această nouă direcție și-o păstrează, apoi, până la cataracta Iuti. Spuma valurilor încrețite și sclritoare se observă dela o distanță mare. Printre valuri se furișează groaza navigatorilor:

Stâncile colțuroase, ascuțite. Aci se începe adevărata și crâncena luptă între apă și piatră. Tăcutele colosuri de piatră se împotrivesc, cu încăpățănare, masele de ape ce văîie nuternic. Valuri uriașe, spumegetoare își repetă, neîncetat, atacurile, întorcându-se furioase îndărăt, pentru ca cu câțiva metri mai la vale să suferă același eșec. Sforțările lor par, însă, numai pentru o clipă zădărnice. Dar este buna luptătoare, se retrage, dar este bună luptătoare, se retrage, dar este bună luptătoare, se retrage din nou, uriașa putere. Fiecare strop din masa sa de valuri este câte-un ostaș, iar adversarul fiecare fir de praf din corpul uriaș al stâncii.

Privind, uimit, această gigantică luptă ai impresia că o mână nevăzută ar îndrepta, pururea, atacurile neîncetate ale valurilor și, după o războire necurmată de milenii, în fine, totuși iasă biruitoare. Stâncile uriașe care-ni ascundă capetele de piatră printre nori, deodată ca pe un semn de vrajă, se prăbușesc în adâncimea mormântului valurilor războinice.

Între Cataracta Cozla și bancul Doica, pentru a se putea delătura piedicile mari de navigație, era absolut necesar să se sape în mijlocul, fluviului un canal, de o lungime de 3500 metri, cu o adâncime de aproximativ doi metri și lățime de 60 metri.

Aci, între Cozla și Doica, pe malul drept al Dunării, aproape vis-à-vis de râul Sirina, s'a păstrat, până în ziua de azi, în ciuda vitregiei vremurilor, intăta tablă comemorativă a lui Traian, cunoscută sub denumirea de „Tabla Traiana” iar nu departe de aceasta se găsește și a doua — ambele într'o stare cam deteriorată.

Pe tablă întâia se găsește următoarea inscripție:

„Traiano Caesare Auspice Augusto Imperatore.

Legio IIII Scyth et V-a Macedonica.

Astfel de table comemorative romane se mai găsesc și în masivul de stâncă Cozod din cataracta Cozla și în cataracta Iuzla, care eternizează în mormântului împărat Tiberius, ingenuosul înfruntător al școalei romane de pe malul drept, stâncos al Dunării, care începe de-

De Duminică până Marți

CONTELE CIANO S'A INTORS SUBIT LA ROMA, DESFAȘURAND O INTENSA ACTIVITATE DIPLOMATICĂ

Roma, 22 (Rador). — Conte Ciano a sosit cu avionul la Roma, venind dela Valona. Grăbirea cu o zi, a înapoierii sale din Albania, este considerată în cercurile italiene ca un fapt, care prezintă o importanță deosebită. Conte Ciano va primi azi pe miniștrii și ambasadorii Angliei, Japoniei și Franței.

JUGOSLAVIA COMEMOREAZA PRIMELE LUPTE ALE RĂZBOIULUI MONDIAL

Belgrad, 22 (Rador). — Cu prilejul serbării pentru comemorarea bătăliei dela Tser, primul ministru Svetkovic a ținut o cuvântare, în care a amintit jertfele eroice ale armatei sârbești, care a reușit să zdrobească elanul unui înamic superior tehnic și numeric. El a făcut apoi apel la unirea tuturor Jugoslavilor, a căror datorie este să rămână vrednici de gloria moștenire a eroilor dela Tser.

MINIȘTRII ENGLEZI ÎSI SCURTEAZĂ CONCEDIUL

Londra, 22 (Rador). — D. Chamberlain s'a înapoiat la Londra din provincie, c'o și mai devreme decât era prevăzut. Belshema, ministru de război Hora Delisha s'a înapoiat cu avionul dela Cannes. Graba miniștrilor de a reveni la Londra, se explică prin nevoia de a se consfătuți înainte de consiliul de miniștri ce se va ține Marți.

UN MEXICAN SE CASATOREȘTE LA 116 ANI DUPĂ DOUA DECENII DE LOGODNĂ

Mexico, 22 (Rador). — Duminică dimineața a fost oficiată căsătoria d-lui Luis Flores Lopez, militar la pensie, în vârstă de 116 ani, cu Agripina Tovar Ramirez, în vârstă de 65 de ani. „Tânără” pereche era logodită din 1908.

CONFERINȚA INTERPARLAMENTARĂ ȘI-A ÎNCHEIAT LUCRĂRILE

Oslo, 22 (Rador). — Conferința interparlamentară a realez în unanimitate pe belgianul Carton de Wiart, ca președinte al Uniunii. Viitorul congres va avea loc în Statele Unite. Sesiunea a fost apoi închisă.

la Singidunum, trece prin Semendria, Viminacium și ajunge până la cataracta Iuti.

Inscripția de pe tabla doua este următoarea:

„Ti Ceasare aug F

Augusto Imperatore

Pont. Max Tr. Pot XXXV

Leg. IIII Scyth Leg. Maced.”

Dr. A. E. Peteanu

ACORD COMERCIAL POLONO-DANZIGHEZ

Varșovia, 22 (Rador). — Guvernul din Varșovia și autoritățile din Danzig, au reînnoit pe trei luni, acordul trimestral care reglementează aprovizionarea Orașului Liber cu produse alimentare poloneze. Se precizează că această reînnoire este normală și n'are nicio semnificație politică.

DL. SVETKOVICI DESMINTE INTERVIEWUL UNUI ZIAR ENGLEZ

Belgrad, 22 (Rador). — Un ziar englez publică un interview cu d. Svetkovic, președintele consiliului jugoslav. Agenția Avala publică o notă, prin care arată că este autorizat să declare, că primul ministru a avut cu reprezentantul celui ziar o simplă convorbire și că, chiar termenii acestei convorbiri, au fost reproduși de ziarul englez, în chip exact și arbitrar.

DL. BURCKHARDT VA AVEA O NOUA ÎNTREVEDERE CU D. HITLER

Londra, 22 (Rador). — Ziarul „Sunday Times” anunță din Varșovia, că după știri neconfirmate din Danzig, Burckhardt are de gând să facă o nouă vizită d-lui Hitler, în cursul săptămânii. Ziarul adaugă, că deși ultima conversație n'a dat niciun rezultat definit, se declară că Burckhardt nutrește noi speranțe și vrea să aibă noi întrevederi.

PLOAIE TORENȚIALĂ LA BUCUREȘTI

București, 22 (SIR). — Eri s'a abătut o ploaie torențială asupra Capitalei. Unele străzi dela periferia orașului au fost inundate.

CONTELE CSÁKY RAPORTEAZĂ REZULTATUL ÎNTREVEDERILOR SALE

Budapesta, 22 (Rador). — Conte Csáky ministrul externei a sosit Duminică seara, fiind primit imediat de Conte Teleki, președintele consiliului. D. Csáky a pus în curent pe președintele consiliului despre negocierile cu titlu privat avute la Salzburg și Roma.

AMBASADORUL ITALIEI DIN BERLIN LA CONTELE CIANO

Berlin, 22 (Rador). — Agenția oficială D. N. B. desminte că d. Attolico, ambasadorul Italiei la Berlin ar fi dus răspunsul negativ Italiei, la propunerile făcute a Salzburg contelui Ciano. D. Attolico a părăsit Duminică Berlinul și va fi primit Luni de contele Ciano.

Un lagăr de concentrare modern în Palestina, unde Arabii sunt duși cu milioane.

SPORT

C.A.M.T. — S. K. Bata (Borovo) 2:1 (2:1)

Match internațional — Arbitru Chicin — 1500 spectatori

Deschiderea sezonului de foot-ball la Timișoara nu a putut produce prea multe bucurii, căci echipa nou promovată în Divizia A) nu a putut satisface pretențiunile suporterilor. Într-adevăr timișorenii au aliniat aceeași echipă cu care au jucat anul trecut, astfel că este și logic că nu au putut evolua într-o manieră convingătoare, comportarea jucătorilor fiind mult sub nivelul footballului care se practică în prima noastră divizie.

Dacă situația de la CAMT nu se va îmbunătăți nu-i putem prevedea prea mulți lauri în viitorul campionat. Ce-i drept CAMT nu este pus la punct nici cu antrenamentul și nu a aliniat nici-o nouă achiziție, dar aceasta nu este o scuză acceptabilă, căci fără o remaniere radicală, chiar cu Bindea și Chiroiu, echipa nu va putea da un randament suficient. Mai ales că linia de halfi este dea-

dreptul jainică, în special Kohn, care nu a fost decât un vid în echipă.

Oaspeții au făcut neapărat o figură mai bună decât gazdele și meritau cel puțin un rezultat nul, lucru pe care nu l-au putut realiza parte din motivul că tripleta — realizatorul echipei — a fost substituită cu rezerve și apoi jocul uneori prea nemilos al gazdelor nu i-au predispus ca să-și riște oasele.

În fine și Eichler în poarta timișorenilor a apărât foarte bine.

Goalurile au fost marcate de Reiter în m. 14, egalarea producându-se peste cinci minute prin Hripka, și în m. 43 de Toth.

Remarcăm dela învingători pe Eichler, Szeles și Reiter, iar dela învingători pe Hripka.

U. D. R. — A.M.E.F.A. 9:4 (5:0)

La reșițeni multă ambiție, la arădani un portar slab

Echipa muncitorilor din Arad a avut de înregistrat un eșec formidabil în compania reșițenilor extrem de bine dispuși în fața porții.

Arădani s'au prezentat destul de slab, mai ales comportarea apărării, portarul și beciul, au fost foarte mult sub așteptări. Doar înaintarea a putut egala, în parte, maniera cunoscută din matchurile anului trecut.

În schimb U. D. R. aproape pusă la punct, mai ales în ce privește condițiunea fizică și cu un moral ridicat, a putut satisface speranțele publicului reșițan. După unele rețușări în echipă, cari vor elimina actualele dificultăți, U. D. R. va putea participa cu frumoase perspective în campionat.

Ostilitățile încep cu atacurile vehemente ale gazdelor, și după câteva minute de joc U. D. R. deschide scorul prin König, goal care este urmat de o serie întreagă datorită lui Slivaț, care machează în poartă proprie, Szölössi, Zsizsik și Păcurar.

În repriza a doua tot gazdele domină și marchează încă două goaluri prin Păcurar și Szölössi. În m. 25 AMEFA încearcă să se reabiliteze și pornește la o ofensivă de vre-o zece minute, în care timp reușesc să profite de surprinderea reșițenilor și să marcheze o serie de patru goaluri prin Perneki, Bătrân (2) și Reinhardt.

Treziți din amorțeală, gazdele replică vehement, ceace le prilejuște noi succese, căci în m. 34 și 39 König și Krubl înscris rezultatul final.

UDR: Ionescu — Popa, Alașu — Nagy, Csipai, Lakatos — Nicu, (Cacherda, Krubl), Păcurar, Szölössi, Zsizsik, König.

AMEFA: Lörincz — Slivaț, Fried — Szurdi, Szaniszo, Szegedi — Șimandan, Leb, Perneki, Reinhardt, Bătrân.

ALTE REZULTATE:

Jimbolia: Electrica—Bohn 2:2 (1:0). Au marcat Ioanovici, Biro, respective Haas și Kovács.

Timișoara: Banatul comb.—CAMT comb. 3:2 (0:0). Kadima—CSHN 7:0 (3:0). Patria—Dura 3:0 (2:0).

Arad: Transilvania—Cl. Atl. Arad 2:2 (2:2). Gloria comb.—AMEFA comb. 3:1.

Caleidoscop sportiv

Echipa Ungariei a desiluzionat în matchul de încercare disputat Sâmbătă seara cu echipa Belgradului terminat cu scorul de 2:2 (1:1), căci sârbii au fost în tot timpul superiori, deși le-au lipsit trei titulari din S. K. Jugoslavia (în turneu în România) și că au sosit cu autobuse abia cu doua ore înainte de începea matchului.

Atleții americani Schwartzkopf, Cochran, Rideaut și Bertham au stabilit la Paris un nou record mondial la stafeta de 4×800 m cu timpul de 7:35.2.

La campionatele mondiale studentești dela Viena participă 18 națiuni.

Oradea: CAO—Electrica 5:1 (2:1). Stăruința—Crisana 4:2 (1:0).

PATRU NOUI RECORDURI LA NATAȚIE

În cadrele Campionatelor Naționale de natație, cari s'au terminat Duminecă la București, s'au stabilit patru noi recorduri naționale și anume la 200 m liber de către Kelemen Tg.-Mureș cu timpul de 2:26.1; de către Pülök Ilsa Timișoara, la 100 m liber cu timpul de 1:02.8; la 100 m brasse femei Treibal, Armin Sibiu, în timpul de 1:38.8 și la stafeta de 3×100 m liber de către echipa Tg.-Mureș cu timpul de 3:42.

RECORD NOU LA ARUNCAREA SULIȚEI JUNIORI

Duminecă a avut loc concursul athletic organizat de C. S. Rapid din Timișoara, cu care ocazie juniorul Hausladen (Rapid) a stabilit un nou record național la aruncarea suliței, cu 52 m 20 cm.

Celelalte rezultate sunt: 100 m Stoichitescu Șoimii Cluj 11.2 sec. 2. Stoia Receaș 11.3 sec., 3. Berger Receaș.

800 m: Rațiu Electrica 2:12, 2. Ostern 1500 m: Rațiu Electrica 4:55, 2. Ostern Rapid, 3. Schuffert Rapid.

5000 m: 1. Ördögh Receaș 19:55, 2. Stecke Electrica, 3. Scholtz Rapid.

Salt în lungime: 1. Stoichitescu Șoimii 6.11 m, 2. Szokoly Receaș, 3. David Receaș. Terenul a fost complet înmuiat de ploaie!

Salt în înălțime: Stoichitescu Șoimii 1700 cm., 2. Trufășilă Electrica 165 cm., 3. Lidolt Electrica.

Aruncarea greutății: 1. Forgaci Receaș 11.55 m, 2. Berger Receaș, 3. Krepil Rapid. (Greutate a fost de 8 kilograme!)

Aruncarea discului: 1. Forgaci Receaș 35.51, 2. Hausladen Rapid, 3. Lidolt Electrica.

400 m: 1. Stoia Receaș 56 sec., 2. Berger Receaș, 3. Rațiu Electrica.

La puncte: 1. Receaș 39 puncte, 2. Electrica 22 puncte, 3. Șoimii 15 puncte, 4. Rapid.

Rapid, 3. Schuffert Rapid.

Matchul de box Ungaria—Jugoslavia s'a soldat cu victoria primilor, rezultatul fiind 11:5.

Din cauza lipsei de interes în categoria a doua din Arad nu au rămas decât 4 echipe de football. În fața acestei situații Districtul a desființat aceasta categorie, rămânând ca toate echipele din Arad, în număr de 17 să-și dispute campionatul într-o singură serie, care începe la 27 August.

Matchul athletic Anglia—Germania, care a avut loc la Köln, a fost câștigat de Germania cu 95.5:42.5 puncte.

Satele din ținutul Timiș

Unde vor funcționa Echipele Serviciului Social

Cursurile școalelor de pregătire, ale Serviciului Social, se sfârșesc pe ziua de 1 Septembrie. Pe această dată, echipele formate încă din timpul școlii, vor fi trimise pe teren.

Satele din cuprinsul Ținutului Timiș în cari vor lucra echipele, sunt următoarele:

In jud. Caraș: Rudăria, Prigor, Pătaș, Borlovenii Vechi, Gârbovăț și Dalboșeț — toate din plasa model Bozovici.

Tot în Caraș va fi o echipă și la Vasiova.

In jud. Hunedoara: Simeria Vechie, Vața de Jos.

In jud. Severin: Jdioara și Căprioara.

In jud. Timiș-Torontal: Covășinț. Durata campaniei de lucru, pentru această serie de absolvenți, este de două luni, ea lucrând dela 1 Septembrie-Noembrie.

Regionala Ținutului Timiș, prin Căminele Culturale județene și în legătură cu autoritățile de stat, crează, încă înainte de ajungerea echipelor în sat, condițiile prielnice de lucru.

Pățania unui cetățean german care voia să înființeze o mare întreprindere în România

El a fost dat în judecată și arestat pentru că a contravenit la legea devizelor

Arad, 22. — Un ziar de dimineață din localitate publică o foarte interesantă informațiune cu privire la pățania unui cetățean german, care voia să înființeze o mare fabrică în ținutul Timiș, dar dat fiindcă n'a respectat cu strictețe dispozițiunile țării sale cu privire la transferul banilor, a pășit-o rău de tot. Iată scurta istorie a lui Henrik Seewald, care încă din copilărie a părăsit Aradul, unde s'a născut și s'a așezat în Germania împreună cu părinții săi.

Acum câteva luni a sosit în orașul nostru Henric Seewald, în societatea altor oameni de afaceri și s'a interesat în privința modificării în localitate a unei întreprinderi, la care ar fi avut drept în baza convențiunei comerciale ce există astăzi între România și Germania. După ce a făcut ample cercetări și după ce s'a mai interesat și de felul cum se prezintă și Timișoara a rămas să decidă ulterior în care localitate să-și plaseze capitalul și unde să înceapă lucrările pentru scopul urmărit.

După ce și-a terminat cu succes voiajul, omul s'a reîntors în țara sa, dar a uitat se vede să declare valuta ce o avea asupra sa, pe care a plasat-o în Ungaria la o bancă, spre a fi păstrată până la noui dispozițiuni. Cu neamțul însă nu cste de jucat. Cum s'a

aflat că numitul cetățean german este om care finanțează marea întreprindere ce s'a ia ființă în Arad — ori Timișoara, după cum urma să decidă d. Seewald ulterior, din partea autorităților germane s'a pornit o severă anchetă împotriva sus numitului domn, despre care apoi s'a constatat că și-trecut averea fără permis din partea Banca Naționale Germane în Ungaria și că deci contravenit la dispozițiile financiare luate de autoritățile statului german, care sunt foarte severe. Urmarea a fost că Seewald Henric a fost poftit la poliție și pus în arest până la judecarea cazului său.

Aci mai adăugăm, că Seewald Henric, cănd a părăsit Aradul, ca copil ținea de religia mozaică, dar spre a-și înlesni șederea sa în Germania, a trecut la religia romano-catolică, dimpreună cu întreaga sa familie. Astăzi d. Seewald Henric stă în închisoare preventivă până ce tribunalul din Stuttgart nu se va pronunța în cauză. Banii scoși prin contrabandă din Germania — total 365 m mărci — se păstrează la banca ungară din Budapesta, în schimb însă Seewald Henric va trebui să ispășească o aspră pedeapsă ceeace desigur că nu va fi cel mai plăcut lucru.

Cercetașii căilor ferate franceze în vizită la Timișoara

Timișoara, 21. — Cu trenul de Reșița a sosit în localitate un grup de cercetași ai Căilor ferate franceze, având în frunte pe dnii ing. Ravenay și Sjeuner, iar ca însoțitori, din partea Căilor ferate române, pe dnii: ing. Razinca și Leoveanu.

În gară, oaspeții au fost întâmpinați de numeroși ceferiști români în frunte cu dnii: Dănilă Bojin, șeful biroului personalului dela atelierele C. F. R. Al. Tomescu, comandantul străjerilor C. F. R. din localitate, I. Dumitrescu, secretarul general al Asoc. Culturale „Lyra”, C. Tărnăncanu, secretarul general al soc. sportive C. F. R. Liviu Văcărescu, vicepreședintele Asoc. culturale „Lyra” și fanfara acestei asociații.

După ce s'a dat oaspeților cuvenitul onor, grupul a fost salutată de d. Al. Tomescu care a arătat importanța solidarității dintre tinerii străjiri români și cei francezi, oferind în același timp și un buchet de flori, simbol al dragostei noastre față de Franța, în vreme ce fanfara „Lyra” a intonat Imnal național francez. A răspuns d. ing. Ravenet care mul-

țumește pentru frumoasa primire făcută cercetașilor francezi.

A urmat o masă comună, dată în cinstea oaspeților, în timpul căreia, fanfara „Lyra” a executat mai multe cântece românești. A mai luat cuvântul cu acest prilej d. Văcărescu, salutând pe oaspeții în numele Asoc. culturale „Lyra” CFR.

Înainte de-a veni la Timișoara dela 1 August a. c., oaspeții au mai fost la Mangalia, Mamaia, Constanța, Petroșita și București, unde au vizitat expozițiile „Muncă și Voe Bună”, „Luna Bucureștilor”, și „Ceferiada”, apoi Snagovul, Pădurea Băneasa etc. și au depus o cunună de flori pe Mormântul Eroului Necunoscut. Au vizitat deasemeni: secția nautică dela Mogoșoaia, Castelul Peleş la Sinaia, Timișul de Sus, Uzinele Reșița, iar în localitate strandul comunal și terasa soc. sportive C. F. R.

Aceste vizite reciproce între noi și francezi, nu fac decât să ne consolideze prietenia.

— c. d. —

Mai efin ca oriunde

cu mâncări bune și bănturi veritabile veți putea trăi mulți ani...
bun, curat și efin se servește la Restaurantul

„BOLTA RECE” Prop. Bădeanțu Petre
Timișoara Cetate Str. Vasile Alecsandri 3 Vis a viz de Banca Românească
Sprijiniți Comerțul Românesc

INFORMAȚIUNI

Istoricul zilei

— CU ZIUA DE 23 AUGUST 1680 datează actul de hirotonie ca Mitropolit al Bolgradului a ieromonahului Iosif Kir, urcat pe scaunul Sf. Mitropolii Ardelene după înălțarea Mitropolitului Sava.

— In 23 August 1890 moare la Mirocești, marele bard Vasile Alexandri, cea mai strălucită figură din câmpul literaturii românești în epoca dela 1840 la 1870. Ca om politic, până la moarte a fost printre cei dintâi la săvârșirea oricărui eveniment, iar numele său este adânc săpat în istoria trecutului nostru.

— In 23 August 1914, la începutul războiului mondial Francezii susțin bătălia dela Charleroi.

P. C. MILOȘ

— D. Ion Demenescu, director de cabinet al Excelenței Sale d-lui Rezydent Regal Alexandru Marta, s'a înapoiat din concediu, reiuându-și serviciul la ținut.

— D. dr. Iuliu Ionescu, inspector general administrativ al ținutului Timiș, s'a înapoiat luni din concediu, reluându-și ocupațiile la inspectorat. Tot luni s'a înapoiat din concediu și d. șef de secție Tiberiu Munteanu, șeful cancelariei inspectoratului general administrativ al ținutului.

— AUDIENȚE LA ȚINUT. D. dr. Iuliu Coste, deputat, a fost primit luni dimineața în audiență, de către Excelența Sa d. Rezydent Regal Alex. Marta, cu care a avut o lungă întrevedere. Tot luni dimineața, Excelența Sa a primit, în chestiuni de serviciu, pe d. dr. Nicolae Buteanu, inspector general sanitar, și pe d. dr. Dimitrie Ciurciu, medic al circumscripției Buzias.

— Trimiși în judecată pentru provocare de scandal. In cursul zilei de ieri, indivizii Bacardi Ștefan, Marinkovici Andrei și Marinkovici Ștefan, toți trei în stare de ebrietate, au provocat un enorm scandal, în piața Ioan Huniade. Organele poliției le-au dresat acte de dare în judecată, pentru provocare de scandal public.

— D. Gh. Botez, inspectorul general al muncii din ținutul Timiș, s'a întors în localitate venind dela băile Govora, unde și-a petrecut concediul. D-sa își va lua serviciul în primire cu începere dela 1 Septembrie.

— Doliul d. av. dr. Ciorman. Fruntașul sătean Ion Ciorman, din com. Vărădia-Caraș, tatăl d-lui avocat dr. Gheorghe Ciorman, a încetat din viață. În spitalul din Oravița. Transmitem îndolia-tului nostru sincere condoleanțe.

— Conferințe. D. Const. Miu-Lerca, secretarul Serviciului Social al ținutului Timiș și dr. Andrei Bălan, directorul Căminului Cultural al județului Timiș-Torontal, au conferințat ieri la școala de pregătire a Serviciului Social din comuna Ciacova. Primul a vorbit despre arta țărănească, iar al doilea despre străduințele Serviciului Social pe plan social.

— SINUCIDERE. Bătrânul Boiboreanu Gheorghe, dela Azilul Comunal de Bătrâni din Deta, și-a pus capăt zilelor, spânzurându-se de craca unui pom. El era în vârstă de 82 ani.

— TIMPUL PROBABIL DE 22 AUGUST. Presiunea atmosferică în creștere cu 1—2 milimetri. Cerul variabil cu înseninări trecătoare. Vânt slab din Nord-est. Temperatura staționară. Ploi intermitente mai ales în regiunea de Sud-est.

— VITRINA CĂRȚILOR bănăpene s'a îmbogățit prin apariția unei valoroase lucrări: D a t e și d o c u m e n t e b ă n ă p e n e (1728—1887) de Gr. Popiți, a cărei apariție am anunțat-o.

— Concedii. D. Ion Spirescu, dirigintele principal al oficiului Timișoara, aflându-se în concediu, este înlocuit de d. dr. Simion MORARIU.

— FALSIFICARE DE ACTE. Postul de jandarmi din Stamora, germană a înaintat parchetului de pe lângă tribunalul din localitate, pe concubinii Pest Mihai și Magdalena Blener, care au falsificat un contract ce l-au depus apoi la firma Rusu din Moravița, pentru acoperirea unei datorii de 8272 lei. Faptul s'a descoperit în urma reclamației făcută de concubină, care l-a adus la cunoștința postului de jandarmi, pentru a se răzbuna pe Mihai Pest, cu care dela un timp încoace nu mai era în bune relații.

— NENOROCIRE. La moara lui Francisc Tasch din Becas s'a întâmplat o groznică nenorocire. Flăcăiandru Gheorghe Tuluiș, de 16 ani, intrând între roțile morii, a fost prins de o curea care i-a rupt mâna și piciorul stâng. Nenorocitul a fost transportat în stare gravă la spital.

— A amenințat-o cu moartea. La postul de jandarmi din comuna Mânăștur, femeia Eufenia Simin a depus o reclamație în contra săteanului Viada Cucian, care a amenințat-o cu moartea. Faptul s'a întâmplat în hotarul comunei, unde rivalii s'au întâlnit în drum cu căruțele.

„IDEOLOGIE ȘI AFACERI”. Sub acest titlu, cu subtitlul „A. B. C.-ul economiei naționale” a apărut în librăriile d'n Timișoara un important studiu al dlui Victor Alboteanu. Este o carte necesară pentru înțelegerea epocii pe care o trăim. Vom reveni cu o recenzie asupra ei.

— Și-au făcut avort. La parchetul din localitate s'au depus în zilele din urmă mai multe reclamații în contra unor sătence din județul nostru, care și-au provocat avort. Ieri au fost reclamate parchetului alte sătence, pentru aceeași cauză: Elena Szabo din Moșnița, Fafenzat Elisabeta din Sâmpetru-mare, Iosana Martinov din Checia, Maria Jivolu din Tolvădia, Zena Rudeu din Tomnatic și Nescu Ana din Topolovăț.

— Aron Pop, fost subinspector la Administrația Financiară din localitate, acum pensionar, a fost supus ieri unei operațiuni interne la sanatoriul Bega. Datorită îngrijirilor ce i se dau, nădăjduim că starea bolnavului se va îmbunătăți.

— Legea timbrului a suferit unele modificări cu privire la aplicarea timbrului judiciar pe acțiunile și cererile adresate instanțelor judecătorești. Modificarea a apărut în Monitorul Oficial și va intra în vigoare începând de la 1 Septembrie a. c.

— A MURIT ÎN TIMP CE SCOTEA VĂCILE LA PĂȘUNE. Văcarul Nicolae Șteng, în vârstă de 39 ani, originar din Sănanndrei, domiciliat în Cărați, pe când scotea ieri ci-reada de vaci a satului la pășcut, a căzut jos, murind.

— Starea civilă la 21 August. Născuți: Agneta, fiica lui Ferdinand Perl, comerciant; Doina, fiica lui Simion Jebelleanu, func. particular; Irina Veronica, fiica lui Mihai Ludovic Csala, c. f. r.-ist.

Morți: Ladislau Findeisen, de 78 ani, pensionar de stat; Adela Wertz, de 87 ani; Iuliana Varga, de 1 zi; Antoniu Ugrai, de 83 ani; Leopold Paplan, de 85 ani, portar.

Mare asortiment de prima calitate în
Rame și Blondelle
cu prețuri reduse la firma
„AURĂ”
Timișoara I, Str. Eminescu 5 (Casa Scherfer)

— Nereguli la primăria orașului Orăștie. D. primmedic veterinar al jud. Hunedoara, dr. Grațian Hadan, făcând inspecție la abatorul comunal din Simeria, a constatat că biletele de vânzare a vitelor eliberate în târgurile din Orăștie, nu sunt provăzute cu timbrele zootehnice reglementare. Reclamând cazul primăriei, d. ajutor de primar Ioan Branga a făcut o anchetă amănunțită și a transpus cauza Parchetului din Deva, care a început cercetarea reținând pentru instrucție pe angajații primăriei implicați în aceste nereguli.

— Copii de moți cerșetori. Au fost semnalati în diferite părți ale orașului niște copii de moți cerșind. Dată fiind vârsta lor fragedă, 8—13 ani, atragem atențiunea celor în drept ca să-i îndrumeze la Societatea de patronaj, ori la căminele de ucenici spre a deveni elemente utile societății. În fața poștei eri răspunzând la insistențele lor un domn funcționar, care tocmai eșia dela serviciu, că nu are bani, li-a răspuns: „cum să nu ai bani că doar azi v-o dat leafa.” Sunt scene ce nu cadrează cu urbanismul timișorean.

— La Nerău va avea loc o licitație în 4 Sept. în vederea conrtsucției noiei școli primare.

— Confirmări de mandate de arestare. Tribunalul Timiș-Torontal a confirmat ieri mandatele de arestare ale lui Boț Adalbert zis Mauți, Kamlonschi Mihai, Antonovici Nicolae, Boț Francisc, Fodor Maria și Almăjan Ion, învinuți de furt și spargere. De asemenea a fost confirmat și mandatul lui Ștefan Petru, care și-a violat fica naturală.

— Poșta pe linia Comloș—Nerău ajunge cu mare întârziere deoarece deși sunt mai multe curse de trenuri și automotoare, vagonul de corespondență poștală ajunge abia după masă la orele 4, încât abonații noștri sunt cu 9 ore întârziere față de alte localități unde poșta sosește dimineața. Pe această cale se atrage atențiunea celor în drept să dispună atașarea vagonului poștal la cursa de dimineață ce pleacă la ora 8.15 din Timișoara. E în interesul tuturor.

— LA JADANI SE FAC SĂPATURI ARHEOLOGICE sub conducerea dlui dr. Ioachim MILOIA, directorul Muzeului Banatului, ajutat de d. Marius MOGA, asistent la Institutul de studii clasice din Cluj. Până în prezent au fost descoperite rămănte a căror epocă urmează a fi stabilită după cercetarea banilor și a altor detalii aflate acolo. In corpul ziarului publicăm interviuul acordat ziarului nostru de d. prof. univ. Daicovici în legătură cu problemele ce le pune arheologia în Banat.

Prinderea spărgătorului care a dat lovitura la magazinul de ghete „Friedmann” din Cetate

Timișoara, 22. — După cum am arătat la timpul său, în noaptea de 15 spre 16 August crt. un individ necunoscut s'a introdus în clădirea din Bulevardul Regele Ferdinand 1, care adăpostește între altele și magazinul de ghete „Friedmann”, furând de aici câteva perechi de ghete.

N'au trecut decât 4 zile și autorul spargerii a fost prins, în persoana lui Rușinov Iacob, un vechiu client al poliției, numit în lumea interlopă More, pentru tenul lui tuciuru...

Arestat de poliție el a recunoscut furtul, arătând că a opeiat singur, forțând ușa din dos a magazinului, cu ajutorul unui târnăcop și-a unei scoabe, dupăce mai întâiu a spart zidul, ca să înlăture o rangă de fier

ce era așezată deacurmezșul ușii.

Intrând în magazin s'a mulțumit cu 4 perechii de ghete și vreo 500 de lei ce i-a găsit în teșghea. Spre ghinionul lui, patronul a avut prudența să nu lase mai mulți bani în magazin.

Pantofii furați i-a vândut, prin mijlocirea unui vagabond, un anume Gheorghe Cosma, care n'a avut niciun rol în timpul spargerii. După ce li s'au dresat convenite actele, atât spărgătorul Rușinov, cât și vagabondul care i-a ajutat să plaseze ghetele furate, au fost înaintați parchetului.

Notăm că, organele biroului judiciar, înregistrează un al doilea succes, în aceeași zi, spre binele cetățenilor cari se scapă de infractorii ce le tulbură liniștea.

Presă franceză comentează

Atitudinea agresivă a Germaniei față de Ungaria

Dilema axei: sau să se lanseze în aventura cea mai sumbră, sau să negocieze o pace adevărată

Paris, 22 (Rador). „Figaro” își exprimă îngrijorarea față de soarta Ungariei. „Drama în care se sbate” — spune ziarul — sub presiunea unui vecin a cărui singura lege este aceea a nesătulei sale pofti, merită cea mai vigilență comprehensiune și atenție. Ideia unei dispariții a Ungariei în lumea hitleristă este una din eventualitățile pe care orice individ imbibat de tradiția europeană n'o poate accepta fără strângere de inimă. Este totuși un lucru care s'ar petrece fără indoială, în ciuda menajamentelor fictive, dacă Germania ar reuși să pună definitiv mâna sa de fer pe regatul „Sfântului Ștefan.”

„Le Jour” ocupându-se de mișcările ambasadorului italian Attolico, scrie: Toate plecările și venirile sale precum și informațiile ce se strecoare dela Roma

și dela Budapesta, arată că Italia șovăie când este vorba să se angajeze într'un conflict armat pentru Germania și că Ungaria ezită să înlesnească printr'o neutralitate, prea binevoitoare o agresiune a Reichului față de Polonia.

Atitudinea agresivă de care dă dovada Germania față de vecina ei slavă, pare să arate că guvernul din Berlin se pregătește să întreprindă neîntârziat ceva. In fața acestei situații, vigilența sau sângele rece se impun mai mult ca oricând.

„L'Ordre”: După o săptămână, Hitler și Mussolini, n'au decât să facă bilanțul. El este negativ. Nimic nu s'a dialocat, nici la Londra, nici la Paris. Curând ei vor avea de ales între cei doi termeni ai dilemei: sau să se lanseze în aventura cea mai sumbră, sau să negocieze o pace adevărată.

ULTIMA ORĂ

Directorul farmaciilor din Capitală a fost suspendat

BUCUREȘTI, 12 (SIR). — Monitorul Oficial de azi publică decizia Ministerului Sănătății, prin care d. dr. Nic. Petrescu, directorul farmaciilor a fost suspendat din serviciul pe care îl avea, fiind pus în urmărire, deschizându-se împotriva sa acțiune publică de către parchetul Tribunalului Ilfov.

În locul d-sale a fost încredințat cu conducerea acestui important serviciu d. Corneliu Popa.

Când va intra Danzigul în cadrul Reichului?

Berlin, 22 (Rador). — Într'un articol în care arată că după cum au fost lichidate de către Führer mai multe visuri urâte ale Europei: Austria, regiunea Sudetă și Cehoslovacia, trebuie să fie soluționate acum și chestiunea Danzigului. Oficiul partidului național-socialist, „Sozialistische Korrespondenz” scrie între altele:

Suntem prea angajați ca să mai putem da înapoi. Trebuie să ni se dea satisfacție dacă se vrea într'adevăr să se evite războiul.

Ziarul arată apoi că d. Forster, întrebând recent pe d. Hitler când poate spera Orașul Liber să reîntre în cadrul Reichului, Führerul ar fi răspuns:

„Inima mea îmi spune cât de curând, rațiunea: nu încă.”

Inaugurarea pavilionului românesc la târgul din Ismir

Ambasadorul României la Istanbul despre prietenia popoarelor balcanice

Istanbul, 22 (Rador). — Duminecă s'a inaugurat pavilionul României la Târgul Internațional din Ismir. D. Vasile Stoica ambasadorul României la Ankara a primit vizita ambasadorilor Greciei și Jugoslaviei insistând în discursul său inaugural asupra importanței propășiri a legăturilor de amicitie dintre popoarele balcanice.

Finlanda dorește relațiuni amicale cu toate țările

Helsinki, 22 (Rador). — D. Herkko, ministrul de externe al Finlandei, a făcut un expozeu în fața congresului despre atitudinea țării sale în actuala situație politică. A subliniat neutralitatea Finlandei, a afirmat că garanțiile formulate în cursul negocierilor dela Moscova nu pot fi acceptate de către Finlanda, având un caracter echivoc. Finlanda se va apăra în caz de război, dar dorește relații amicale cu toate țările și o colaborare strânsă cu celelalte țări Scandinave.

S'a hotărât

Inventarierea și controlul magazinelor și stabilimentelor cari privesc apărarea națională

În baza unui jurnal al Consiliului de Miniștri, d. ministru al Apărării Naționale, pe data de 25 August s'au pus sub control militar toate depozitele, magazinele și stabilimentele engros și cari produc sau cari dețin articole necesare apărării naționale. Articolele acestor maga-

zine se vor inventaria de către comisiunile militare constituite în acest scop.

Inventarierea și controlul se fac în vederea intensificării producției articolelor respective, necesare satisfacerii întregale și imediate a nevoilor privind apărarea națională.

Mii de cadavre de țărani

plutesc pe apele revărsate ale râului Ciantu Puhoaietele au întins o pânză de apă pe câmpul dintre Tientsin și Tongku

Tientsin, 22 (Rador). — Digul construit dealungul râului Ciantu s'a dărâmat, sub presiunea apelor în creștere, pe o lungime de 10 metri.

Faptul acesta a pricinuit în concesiunea japoneză inundații, care s'au întins apoi la concesiunea franceză și cea britanică. Cu toate acestea, autoritățile japoneze continuă să-și exercite controlul, la intrările celor două concesiuni străine.

Dacă apele revărsate continuă să crească, concesiunile străine din Tientsin vor fi în întregime sub apă. Șoseaua care leagă arsenalul cu orașul Tientsin a fost tăiată de inundație și comunicația tele-

fonică întreruptă. Arsenalul nu mai poate comunica cu orașul.

Se prevăd mari inundații în toată China de Nord și se crede că, ele ar putea dura, două sau trei luni. Pe câmpia dintre Tientsin și Tongku, de ambele părți ale căii ferate, se întinde o pânză nesfârșită de apă, pe care plutesc mii de cadavre de țărani și de animale, în timp ce oamenii cari n'au fost încă înghițiți de puhoaiete își așteaptă sfârșitul sau salvarea, cățarați pe copacii înconjurați de ape, sau pe epavele ce plutesc în toate părțile.

Patru gangsteri jefuesc jucătorii Academiei de Biliard din Newyork

Luptă cu mitralierele între poliție și bandiți
Panică în cartierul Brooklyn

Newyork, 22 (Rador). — Patru bandiți înarmați au pătruns pe neașteptate în sala „Academiei de Biliard” din cartierul Brooklyn și au silit pe jucători să se întoarcă cu fața la perete, ridicând brațele în sus.

Fiecare jucător în parte a fost apoi percheziționat cu deamănuntul și jefuit de toate lucrurile de preț găsite asupra sa.

INTERVINE POLIȚIA

În momentul însă în care bandiții se pregăteau să părăsească localul cu pradă lor, trei automobile de ale poliției, înștiințate într'un mod misterios, și-au făcut apariția.

S'a incins o luptă în toată regula. S'au tras numeroase focuri de revolver și de mitralieră. Lumea curioasă care se adunase la început, atrasă de sirenele automobilelor polițienești, a luat-o la fugă, cuprinsă de panică, ascunzându-se sub porțile caselor învecinate.

D. André Tardieu grav bolnav

Paris, 22 (Rador). — Fostul prim ministru André Tardieu este bolnav la Menton. Starea sa inspiră îngrijorări.

ARESTAREA GANGSTERILOR

Toți cei patru bandiți au fost răniți și capturați. Dintre polițiști n'a fost atins nici unul.

Impresionant exemplu de solidaritate românească

Izbucnind un incendiu în comuna Secaș, țărani și intelectuali lucrează umăr la umăr la stingere

Secaș, 22 (Prin telefon). — Luni după masă la ora 18 a izbucnit în comuna fruntașă Secaș (Timiș-Torontal), un incendiu care amenința să mistuiască recolta adunată a locuitorilor

Proprietarul Nicolae Oprescu, întorcându-se dela munca câmpului, a văzut cu groază că flăcările au cuprins furajele depozitate în curtea sa. La vederea prăpădului proprietarul a căzut la pământ fără cunoștință.

Sărind vecinii, revede au fost aduse cele două pompe ale Primăriei. Una a fost acționată de locuitorii comunei în frunte cu primarul Moise Ștefan, iar cealaltă de intelectuali din comună. Preotul D. Nicolae Popescu, notarul d. Pavel Cilan, d. inv. Iuliu Feleacu, d. perceptor Nico-

Redactionale

Din cauza furtunei care a bătut în toată ziua în Capitală, și în regiunea Munteniei, firile telefonice pe mari distanțe au fost deranjate.

Materialul nostru informativ din cauza aceasta, în numărul de azi, apare mult redus.

Birourile de populație obligatorii în toate comunele

București, 22 (SIR). — Noua lege pentru organizarea primărilor prevede că în toate comunele să se înființeze birouri de populație. Toți locuitorii majori vor fi obligați ca în decurs de trei luni dela publicarea legii în Monitorul Oficial să se înscrie la aceste birouri primind carnet de identitate în schimbul a câte zece lei. După expirarea acestui termen nu se va da curs niciunei cereri.

Înțelegere economică între Germania și Rusia

Berlin, 22 (Rador). — La 19 August a fost semnat la Berlin, acordul de comerț și credite germano-rus. În virtutea acestui acord, Germania acordă Rusiei credite de 200 milioane mărci, pentru cumpărare de mărfuri germane, iar Rusia va furniza Germaniei, în viitorul doi ani, mărfuri în valoare de un miliard opt sute mii mărci.

Nouă percheziții la băncile germane din Polonia

Varșovia, 22 (Rador). — Agenția Havas anunță: Autoritățile au făcut percheziții la numeroase bănci germane cari cumpărau mari cantități de monede de argint și favorizau contrabanda de deize spre Germania.

Impresionant exemplu de solidaritate românească

Izbucnind un incendiu în comuna Secaș, țărani și intelectuali lucrează umăr la umăr la stingere

Secaș, 22 (Prin telefon). — Luni după masă la ora 18 a izbucnit în comuna fruntașă Secaș (Timiș-Torontal), un incendiu care amenința să mistuiască recolta adunată a locuitorilor

Proprietarul Nicolae Oprescu, întorcându-se dela munca câmpului, a văzut cu groază că flăcările au cuprins furajele depozitate în curtea sa. La vederea prăpădului proprietarul a căzut la pământ fără cunoștință.

Sărind vecinii, revede au fost aduse cele două pompe ale Primăriei. Una a fost acționată de locuitorii comunei în frunte cu primarul Moise Ștefan, iar cealaltă de intelectuali din comună. Preotul D. Nicolae Popescu, notarul d. Pavel Cilan, d. inv. Iuliu Feleacu, d. perceptor Nico-

Chiar și femeile: Dna Preoteasă și Dna Marioara Trăilescu dela oficiul P. T. T. au ajutat la căratul apei cu gălețile.

După o oră și jumătate de muncă încredințată focul a fost stins la ora 19.30 evitându-se pagubele enorme cari s'ar fi produs cu siguranță fără intervenția promptă a populației.

Focul a luat naștere probabil dela jocul unor copii. Ancheta va stabili detaliile.

Minunatul exemplu dat de intelectuali din Secaș a produs o impresie puternică și e viu comentată în comună.